

окремі проблеми адміністративно-процесуального законодавства, а також проблеми, які обговорюються в доктрині, роблять поняття апеляційного провадження розмитим, важким. Це, зокрема, применшує не тільки сутність та значення апеляційного провадження, а й призводить до неефективності адміністративного провадження в цілому.

Література

1. Сірий М.І. Система перегляду судових рішень в Україні: погляд у майбутнє. *Юридичний журнал*. 2003. № 3. С. 112-119.

2. Маньківська О.Б. Суть і значення апеляційного оскарження рішень і ухвал суду першої інстанції. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/10024/1/_p130-131.pdf.

3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 лип. 2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.

УДК 342.98(043.2)

Гусар О.А., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО В ЕПОХУ DIGITAL – ТЕХНОЛОГІЙ: ВИДИ ПРЕДСТАВНИЦТВА ПРАВ, СВОБОД ТА ІНТЕРЕСІВ ГРОМАДЯН

В епоху цифровізації застосування елементів діджиталізації знайшло своє застосування у функціонуванні судів. Сьогодні адміністративне судочинство здійснюється з використанням автоматизованих, інформаційних, телекомунікацій-них технологій відповідно до Концепції побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи [1].

До основних складових Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи належать: загальна підсистема, підсистема електронного діловодства судів, органів та установ системи правосуддя, контакт-центр судової влади України, підсистема управління фінансово-господарськими процесами, комплексна система захисту інформації. В судовій системі на теперішій час діють такі продукти діджиталізації: вебпортал «Судова влада України»; Єдиний державний реєстр судових рішень; системи електронного документообігу; проведення відеоконференцій із використання платформ Zoom, Skype, Google Meet; смс-інформування учасників судового процесу; онлайн-трансляції окремих судових засідань, застосування електронної пошти.

Конституцією України кожному громадянину гарантується право на професійну правову допомогу та можливість вільного вибору захисника [2, ст. 59]. Також у Кодексі адміністративного судочинства (КАС) України, закріплені положення, які регламентують інститут

представництва, хоча деякі з них потребують уточнення та удосконалення через наявні прогалини й колізії [3].

Так, 2 червня 2016 року за № 1401-VIII Верховною Радою України було прийнято зміни до Конституції України, відповідно до яких розділ XV «Перехідні положення» Основного Закону України було доповнено пунктом 11, який передбачає, що представництво відповідно до пункту 3 частини першої статті 131-1 та статті 131-2 цієї Конституції виключно прокурорами або адвокатами у Верховному Суді та судах касаційної інстанції здійснюється з 1 січня 2017 року; у судах апеляційної інстанції - з 1 січня 2018 року; у судах першої інстанції - з 1 січня 2019 року (абзац перший пункту). Представництво органів державної влади та органів місцевого самоврядування в судах виключно прокурорами або адвокатами здійснюватиметься з 1 січня 2020 року (абзац другий пункту) [4].

Представництво в адміністративному процесі є правовідносини, де особа в межах визначених договором або законом повноважень вчиняє процесуальні дії в адміністративному процесі, направлені на захист законних прав, свобод та інтересів іншої особи, яку представляє, у сфері публічно-правових відносин.

Правовідносини в адміністративному процесі можуть бути між довірителем та представником та між адміністративним судом та представником. Між довірителем та представником (внутрішні) відносини найчастіше мають матеріально-правовий характер, що, фактично, і є підставою виникнення правовідносин адміністративний суд - представник. Такі відносини основані на договірному дорученні та законі. На відміну від внутрішніх відносин, відносини адміністративний суд - представник мають суворо правовий характер, базуючись на адміністративних нормах та положеннях КАС України.

В КАС України зазначено, що право бути представником надається фізичній особі, яка має адміністративно-процесуальну дієздатність [3]. Нині існує два підходи до визначення адміністративного представництва: 1) це правовідносини, в результаті яких одна особа, представляючи іншу в межах своїх повноважень, здійснює процесуальні дії; 2) вчинення процесуальних дій, особою, наділеною певними повноваженнями, від імені іншої особи та в її інтересах.

Так, у КАС України визначено, що кожна сторона адміністративного судового процесу може брати участь у процесі особисто або через представника [3, ч. 1 ст. 56]. Отже, представник набуває права звернення до адміністративного суду, реалізуючи його від імені особи, законні права та інтереси якої він представляє в адміністративному судовому процесі. При цьому участь представника у судовій справі не обмежує особу, яку він представляє, у праві особисто брати участь у процесі. До учасників адміністративного процесу можуть належати державні органи, посадові особи державних органів, громадяни України, іноземці чи особи без

громадянства. І при цьому кожен з них вправі діяти із представником чи через нього з метою законного та професійного представлення інтересів у адміністративному суді.

Щодо представництва органів державної влади та органів місцевого самоврядування в судах, звернем увагу на позицію Касаційного адміністративного суду (Ухвалах Касаційного адміністративного суду від 16 січня 2020 року у справах № 140/2575/19, № 826/11291/17), де зазначено, що «з 1 січня 2020 року представництво суб'єктів владних повноважень у судах може здійснюватись виключно прокурорами або адвокатами, повноваження яких мають бути підтверджені статутом, положенням чи іншим актом, на підставі якого особа здійснює представництво юридичної особи у порядку її самопредставництва». До речі достатнім і достовірним підтвердженням інформації для суду щодо будь-якого державного органу, державних органів є наявність відповідного запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, в якому відображаються відомості щодо керівників державних органів і органів місцевого самоврядування як юридичних осіб та осіб, які можуть вчиняти дії від імені юридичної особи.

Питання поділу представництва в адміністративному процесі на види поки що залишається дискусійним. За КАС України існує два види представництва: той, який ґрунтується на законних засадах, та той, що на договірних [3, ч. 3 ст. 56]. Особливістю законного представництва є його виникнення внаслідок прямого припису закону чи адміністративного акту, обов'язковість виконання, при цьому воля представника не враховується при встановленні правовідносин внутрішнього характеру. У встановлених КАС України загальних правилах зазначено, що законний представник повинен самостійно здійснювати права та обов'язки сторони, інтереси якої він представляє [3, ч. 6 ст. 59]. Так, законні представники (батьки, усиновлювачі, опікуни чи інші особи) мають право представляти недієздатних фізичних осіб, неповнолітніх чи малолітніх осіб, які не досягли відповідного віку [3, ч. 4-6 ст. 56]. Для участі в адміністративному процесі законний представник повинен мати документ, який засвідчує родинні зв'язки (про встановлення опіки чи піклування тощо) між ним та стороною процесу.

Договірне представництво в адміністративному процесі, можна поділити на три підвиди: 1) безпосередньо адвокатське представництво; 2) представництво прав й інтересів юридичних осіб працівниками; 3) представництво в адміністративному процесі іншими особами, які були допущені судом з метою представництва. В будь-якому описаному вище випадку, за законодавством представник має право відмовитися від виконання повноважень, про що має повідомити суд та довірителя [3, ч. 4 ст. 59].

Таким чином, адміністративне представництво здійснюється у сфері публічно-правових відносин з метою реалізації адміністративних прав та обов'язків певної особи (організації) представником в адміністративному судовому процесі в межах визначених договором або законом повноважень. Вчинення процесуальних дії щодо захисту законних прав, свобод та інтересів іншої особи, представником здійснюється шляхом використання запровадженої пілотної дослідної експлуатаційної системи «Електронний суд».

Література

1. Концепція побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, погоджена рішенням Ради суддів України від 22 лист. 2019 р. № 97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0097414-19#Text>

2. Конституція України: Закон України від 28 чер. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 лип. 2005 р. № 2747-IV. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.

4. Ухвала від 03 лют. 2020 р. № 160/6823/19. Верховний Суд. Касаційний адміністративний суд. URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/87363581>

УДК 341(043.2)

Гусар О.А., к.ю.н., доцент,
Гатченко К.О., здобувач вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРОФАЙЛІНГ ЯК ЗАСІБ ПРОТИДІЇ ПОВІТРЯНОМУ ТЕРОРИЗМУ

Однією із необхідних і обов'язкових умов нормального функціонування будь-якої держави є підтримання громадського порядку. Правоохоронні органи докладають чимало зусиль для боротьби з порушниками правил поведінки людей в суспільстві – терористичними актами, сприянням терористичній діяльності, фінансуванням тероризму, бандитизмом, вандалізмом, хуліганством, масовими заворушеннями. Однак результати наукових досліджень свідчать про те, що злочини проти громадського порядку продовжують залишатися досить поширеними в Україні, зокрема це стосується одного з найнебезпечніших злочинів і найгостріших проблем сучасності – тероризму.

Одним із найнебезпечніших видів тероризму є повітряний тероризм, небезпека якого полягає у неможливості проведення негайних операцій щодо звільнення заручників. Авіаційне сполучення є особливо привабливим для терористів, оскільки кожен терористичний акт на літаку